

2022

M.A.

3rd Semester Examination

SANSKRIT

PAPER – SAN – 302

Full Marks :50

Time : 2 Hours

Answer all questions

The figures in the right hand margin indicate marks

Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable

Illustrate the answers wherever necessary

सर्वे प्रश्नाः सुरगिरा देवनागर्या च समाधेयाः।

1. प्रश्नद्वयं समाधेयम् -

2×2=4

क) काव्यप्रकाशशब्दस्य कोऽर्थः?

ख) काव्यस्य कानि प्रयोजनानि ?

ग) मम्मटमतेन अधमकाव्यस्य लक्षणं किम् ? उदाहरणं देयम्।

2. यथेच्छं द्वयोः व्याख्या कार्या -

2×4=8

क) संकेतितश्चतुर्भेदः जात्यादिर्जातिरेव वा

ख) अतादृशि गुणीभूतव्यङ्ग्ये तु मध्यमम्

ग) तात्पर्यार्थोऽपि केषुचित्

(Turn Over)

3. एकः प्रश्नः समाधेयः 1×8=8

क) काव्यस्य कति भेदाः प्रतिपादिताः? किमाश्रित्य तादृशभेदकल्पनम्?
काव्यभेदाः सोदाहरणं व्याख्येयाः।

ख) काव्यस्य कति हेतवः? तेषां स्वरूपमुपस्थापनीयम्।

4. क) प्रश्नद्वयं समाधेयम् 2×2=4

क) श्लेषालङ्कारस्य किं लक्षणम्?

ख) किं नाम यमकम्? उदाहरणं देयम्।

ग) रूपकालङ्कारस्य लक्षणं किम्? रूपकं कतिविधम्।

5. प्रश्नद्वयं समाधेयम् - 2×4=8

क) सलक्षणं सोदाहरणं स्वरूपं निरूप्यताम्-

i) निदर्शना अथवा ii) वक्रोक्तिः

ख) अलंकारयुगलस्य पार्थक्यं निरूपयत -

i) विभावना-विशेषोक्त्योः अथवा ii) उपमोत्प्रेक्षयोः

ग) अलंकारनिर्णयः क्रियताम् -

कृपणानां धनं नागानां फणमणिं केशराणि सिंहानाम्।

कुलवालिकानां स्तनाः कुतः स्पृश्यन्तु अमृतानाम् ॥

6. एकः प्रश्नः समाधेयः - 1×8=8

क) को नाम अलंकारः? उपमा-समासोक्त्यलंकारयोः सोदाहरणं स्वरूपमालोच्यताम्।

ख) अनुप्रासालंकारस्वरूपं सभेदं सोदाहरणं मम्मटमतदिशा उपस्थाप्यताम्।

(Internal Assessment :10 marks)

समाप्तम्